

SWITCH

#32

ASTRID-magazine voor de hulp- en veiligheidsdiensten

www.astrid.be

december 2017

ISLP op het terrein

'Meer tijd voor onze kerntaken'

BLUE LIGHT MOBILE: GSM-VERKEER MET VOORRANG
MELDKAMERS KRIJGEN TOTALE MAKE-OVER
ASTRID INVESTEERT: DE CIJFERS

HEXAGON
SAFETY & INFRASTRUCTURE

Intergraph InPursuit WebRMS

**SNEL VOORZIEN VAN BETROUWBARE INFORMATIE,
WAAR EN WANNEER HET NODIG IS**

Intergraph InPursuit WebRMS is een cloud-deployable, records management systeem (RMS) voor de politie en andere veiligheidsdiensten. Het is een robuuste enterprise informatie management oplossing die het mogelijk maakt om: snel data in te voeren, real-time waarschuwingen te hebben, data op te zoeken en te bekijken en uitgebreide mogelijkheden voor rapportering standaard te gebruiken. Doordat het eenvoudig te gebruiken is voorziet het in snelle en betrouwbare toegang tot grote hoeveelheden data zodat de juiste informatie beschikbaar is waar en wanneer het nodig is.

[www.hexagonsafetyinfrastructure.com/
public-safety-and-security](http://www.hexagonsafetyinfrastructure.com/public-safety-and-security)

©2016 Intergraph Corporation acterend als Hexagon Safety & Infrastructure. Hexagon Safety & Infrastructure is een onderdeel van Hexagon. Alle rechten voorbehouden. Hexagon Safety & Infrastructure en het Hexagon Safety & Infrastructure logo zijn handelsmerken van Hexagon of haar dochterondernemingen in de Verenigde Staten en in andere landen.

WIND IN DE ZEILEN

Het heeft even geduurd, maar vanaf nu ligt uw vertrouwde SWITCH-magazine weer om de drie maanden in de bus. In dit nummer leest u onder meer over de grote vernieuwing van de meldkamers die volgend jaar op het programma staat. De software, de hardware en de volledige architectuur aanpassen terwijl de noodoproepen blijven binnenkomen, is een complexe en grote onderneming, die alleen mogelijk is dankzij de inzet van vele betrokkenen. Ook wordt het nationale radionetwerk vernieuwd, wordt er capaciteit toegevoegd en komen er extra zendmasten bij. We willen de gebruikers nu al bedanken voor hun medewerking en inzet bij deze essentiële vernieuwing. Ook onze high speed data- en spraakoplossing Blue Light Mobile heeft intussen nieuwe uitbreidingen gekregen met First en Prior, deze laatste met absolute prioriteit op de andere gsm-abonnees voor een geselecteerde groep van

‘We danken de gebruikers voor hun medewerking bij de essentiële vernieuwingen’

6000 sleutelpersonen. Zoals minister Jan Jambon het op de persvoorstelling schetste: vanaf nu bestaat er ook een zwaailicht voor prioriteit in het gsm-verkeer.

ASTRID blijft de komende jaren vernieuwen en de dienstverlening voor de hulp- en veiligheidsdiensten verbeteren en uitbreiden. Onvermijdelijk hebben we daarvoor ook meer radiofrequenties nodig. De gesprekken daarover verlopen constructief en zullen hopelijk snel voor een doorbraak zorgen.

2017 was voor ASTRID een erg productief jaar: de goedkeuring van ons bedrijfsplan eind 2016 gaf ons de wind in de zeilen. In 2018 gaan we, samen met u, op dat elan verder. We wensen u en uw collega's een voorspoedig en veilig 2018!

Veel leesplezier

Marc De Buyser, directeur-generaal

Extra dekking voor Esperanzah!

Het Esperanzah!-festival dat begin augustus plaatsvindt in de abdij van Floreffe, tussen Charleroi en Namen, trok dit jaar 35.000 bezoekers op drie dagen tijd. Dat vraagt om een verhoogde radiodekking in de anders zo rustige omgeving. Het Field Intervention Team bracht de mobiele zendmast ter plaatse, zodat de hulp- en veiligheidsdiensten

over voldoende radiocapaciteit konden beschikken om het wereldmuziekfestival in goede banen te leiden. De schapen keken goedkeurend toe en de bezoekers konden in alle veiligheid genieten van de optredens. Intussen heeft ASTRID een tweede, compacte mobiele zendmast aangekocht die is uitgerust met satelliet-technologie (zie p. 33).

OP HET TERREIN
Politiezone Mons-Quévy **08**
pioniert met ISLP Mobile.

SERVICE
Meer prioriteit op **14**
de gsm-netwerken met
Blue Light Mobile

ASTRID investeert: **24**
de cijfers

VISIE
Nieuwe software, hardware **20**
én architectuur voor de
provinciale meldkamers

EXPERT
Oproepen lokaliseren in de **26**
meldkamers: vooruitgang
dankzij AML en app 112 BE

26

Noodoproepen lokaliseren

14

**‘Met de Prior-simkaart krijg
je altijd absolute voorrang
in het gsm-verkeer’**

*Jan Jambon, Minister van Veiligheid en
Binnenlandse Zaken*

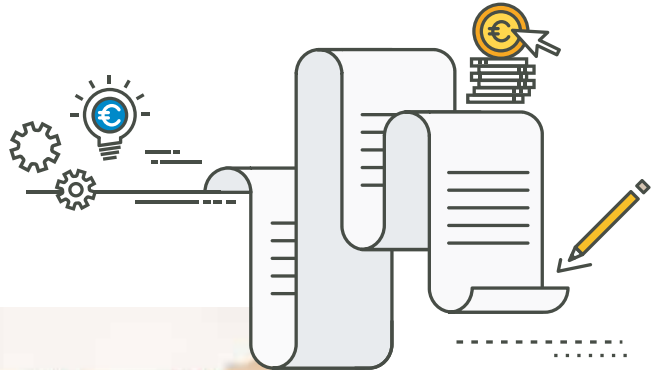
EN OOK

- 03** Editoriaal
- 04** Radar
- 32** Actueel
- 33** Agenda
- 36** ASTRID in 3 woorden

20

Vernieuwing meldkamers

24

ASTRID investeert

COLOFON

 SWITCH is het driemaandelijkse magazine van de nv A.S.T.R.I.D. voor de hulp- en veiligheidsdiensten in België. Voor een gratis abonnement, meer info of met reacties kunt u terecht bij de redactie, via switch@astrid.be of via ASTRID, communicatiedienst, Regentlaan 54, 1000 Brussel, T 02 500 67 89, www.astrid.be
 _ Verantwoordelijke Uitgever: Daniël Haché, Regentlaan 54, 1000 Brussel _ Coördinatie: Frederik Langhendries _ Oplage: 10.500 exemplaren _ Redactie en realisatie: Jansen & Jansen Creative Content, www.jaja.be _ Fotografie: Marco Mertens, Yann Bertrand, Abiom/Sepura, Cédric Meunier, Johann Falque - zone de secours Val de Sambre, Shutterstock, ASTRID.

08

ISLP Mobile

OP HET TERREIN

ISLP RAADPLEGEN OP HET TERREIN?

TIJDSWINST EN EFFICIËNTIE OP ALLE GEBIED

De politiezone Mons-Quévy gebruikt sinds augustus Blue Light Mobile van ASTRID om de politiedatabank (ISLP) vanop afstand te raadplegen via draagbare pc's. Welke voordelen biedt die oplossing en wat denken de gebruikers ervan? We maken de balans op met commissaris Philippe Borza en inspecteur Frédéric Vallée van de interventiedienst.

Dankzij een krachtige pc die is uitgerust met een Blue Light Mobile simkaart kunnen de agenten van de politiezone Mons-Quévy vanop afstand inloggen op ISLP, net zoals op kantoor. 'We kunnen eigenlijk alles doen,' zegt Frédéric Vallée. 'Nummerplaten identificeren, personen zonder identiteitskaart controleren, een pv opstellen ... Met Blue Light Mobile hebben we rechtstreeks toegang tot alle gegevens die we nodig hebben. We

hoeven geen contact meer op te nemen met de meldkamer via de radio of andere externe applicaties en we worden niet meer overstelpt met administratieve taken aan het einde van onze shift. Alles kan in real time en rechtstreeks vanop het terrein.'

Tijdswinst

Het doel? Het terreinwerk vergemakkelijken door alles rechtstreeks in te voeren in de tools. 'De agenten kunnen ter plaatse pv's opstarten

of een verklaring afnemen,' legt commissaris Philippe Borza uit. 'Ze hoeven niet meer terug naar het commissariaat om alles over te schrijven. Het resultaat? De agenten zijn meer aanwezig op straat.' Maar de taken zijn ook beter verdeeld. 'Tijdens de interventie vanmorgen nam één collega de vaststellingen invoerde, de entiteiten van het pv, de te signaleren voorwerpen enzovoort,' gaat Frédéric Vallée verder. 'Terug in >

Commissaris Philippe Borza:

'De agenten zijn nu meer aanwezig op straat.'

› het commissariaat, moesten we alleen nog het pv aanmaken en ... dat was alles. Ons werk zat erop!' De tool is ook bijzonder nuttig bij grotere interventies: de agenten kunnen immers al beginnen met het opstellen van het pv in afwachting van het wetenschappelijk labo, de wetsdokter of het parket.

'De agenten kunnen ter plaatse pv's opstarten of een verklaring afnemen'

Commissaris Philippe Borza, PZ Mons-Quévy

Efficiëntie

Ook de verkeersdienst gebruikt de oplossing. 'En die haalt er nóg meer voordeel uit, want de agenten kunnen meteen hun volledige proces-verbaal van vaststelling opstellen en de verklaringen afnemen, bijvoorbeeld in afwachting van de takelwagen. Ondertussen maakt

een collega de schets en doet hij de opmetingen ... Het resultaat? Burgers beschikken sneller over een volledig dossier.'

Veiligheid

ASTRID biedt een maximale bescherming van de doorgestuurd gegevens. 'De pc toont enkel een virtuele weergave van de computer op het commissariaat. Er wordt niets lokaal opgeslagen', gaat Frédéric Vallée verder. 'De ISLP-sessie stopt automatisch wanneer je de pc uitschakelt. Bij diefstal zijn de gegevens dus niet toegankelijk.' Om de verbinding te garanderen biedt ASTRID een uiterst vlotte overschakeling tussen de verschillende beschikbare telecomoperatoren. En gebruikers beschikken over een volledig beveiligd privé-netwerk om de gegevens optimaal te beschermen.

Met Blue Light Mobile kunt u rekenen op de beste dekking in België.

‘Ook op het vlak van veiligheid past de oplossing volledig in de huidige context’, vervolgt Philippe Borza. ‘Dankzij de rechtstreekse en snelle toegang tot informatie kunnen onze mensen meteen het gevaar van een situatie of individu analyseren. Ideaal om zo snel mogelijk te kunnen handelen.’

De radiocommunicatie ontlasten

De oplossing zorgt niet alleen voor een snellere en efficiëntere overdracht van tekst-, audio-, video- en fotobestanden, maar ze helpt ook om de radiocommunicatie te beperken en zo ruimte te laten voor dringendere zaken. Bij wegcontroles kunnen agenten bijvoorbeeld ter plaatse zelf de chasisnummers controleren, zonder hun radio te moeten gebruiken. >

ISLP Mobile: ook voor uw zone?

Vandaag gebruiken een tiental politiezones de oplossing ISLP Mobile in Remote Desktop, onder meer de politiezones Namen, Mons-Quévy, Haute Senne, La Louvière, Haute Meuse en Boraine.

Hoe gaat u tewerk om ISLP Mobile aan te vragen?

- Neem contact op met uw ASTRID-adviseur.
- Hij bezorgt u een offerte en organiseert een bezoek ter plaatse.
- Na het bezoek ter plaatse volgt een definitieve offerte. Als de offerte goedgekeurd is, zorgt ASTRID voor een validatiedossier dat uw politiezone zelf aan DRI (Federale Politie – Directie ICT) moet bezorgen.
- ASTRID bestelt de lijn (VDSL/XDSL) en de firewalls. Indien nodig activeren we

- ook de benodigde BLM-simkaarten.
- Eens de lijn in orde is, installeert ASTRID ter plaatse de firewalls en zorgen we voor de set-up van de eerste mobiele terminal.

Welke toestellen heeft u nodig?

U kiest zelf welke mobiele terminals u inzet. Vaak kiezen politiezones voor ruggedized pc's. U kunt die bestellen via uw eigen leverancier, via FOR-CMS of via de raamovereenkomst voor BLM-dataterminals van ASTRID, die nog geldig is tot 22 januari 2018.

Meer info

- Over de raamovereenkomst: www.astrid.be
- Over ISLP Mobile in Remote Desktop? Neem contact op met uw ASTRID-adviseur

> 'Dat kwam bijvoorbeeld goed van pas bij een proces in de correctionele rechtbank van Bergen', gaat Philippe Borza verder. 'We moesten alle aanwezigen controleren. Zonder ASTRID hadden we daarvoor een extra operator moeten inschakelen in de meldkamer en een specifieke radio-gespreksgroep. Nu waren twee draagbare pc's voldoende om de identificatie ter plaatse uit te voeren.'

De vooruitgang valt niet te stuiten

'Je moet openstaan voor elke technologische ontwikkeling die je werk verlicht, die je in staat stelt de bevolking beter te dienen en een beetje capaciteit terug te winnen. En zeker in dit geval aangezien het een geïntegreerde, efficiënte

en flexibele oplossing is die echt beantwoordt aan onze behoeften', voegt Philippe Borza toe. De politiezone Mons-Quévy heeft intussen nog meer ideeën. 'We zouden ook graag beschikken over kleine draagbare printers. Op die manier kunnen we burgers onmiddellijk

hun verklaring bezorgen, zodat zij hun verzekering zo snel mogelijk kunnen aanspreken. En we willen ook identiteitskaartlezers zodat persoonsgegevens niet meer handmatig moeten worden ingevoerd. Alles om de best mogelijke service te kunnen bieden!'

'Burgers beschikken sneller over een volledig dossier'

Inspecteur Frédéric Vallée, PZ Mons-Quévy

Een bewakingsfirma voor
je kantoor klinkt logisch.
En voor je netwerk?

Risico's beperken

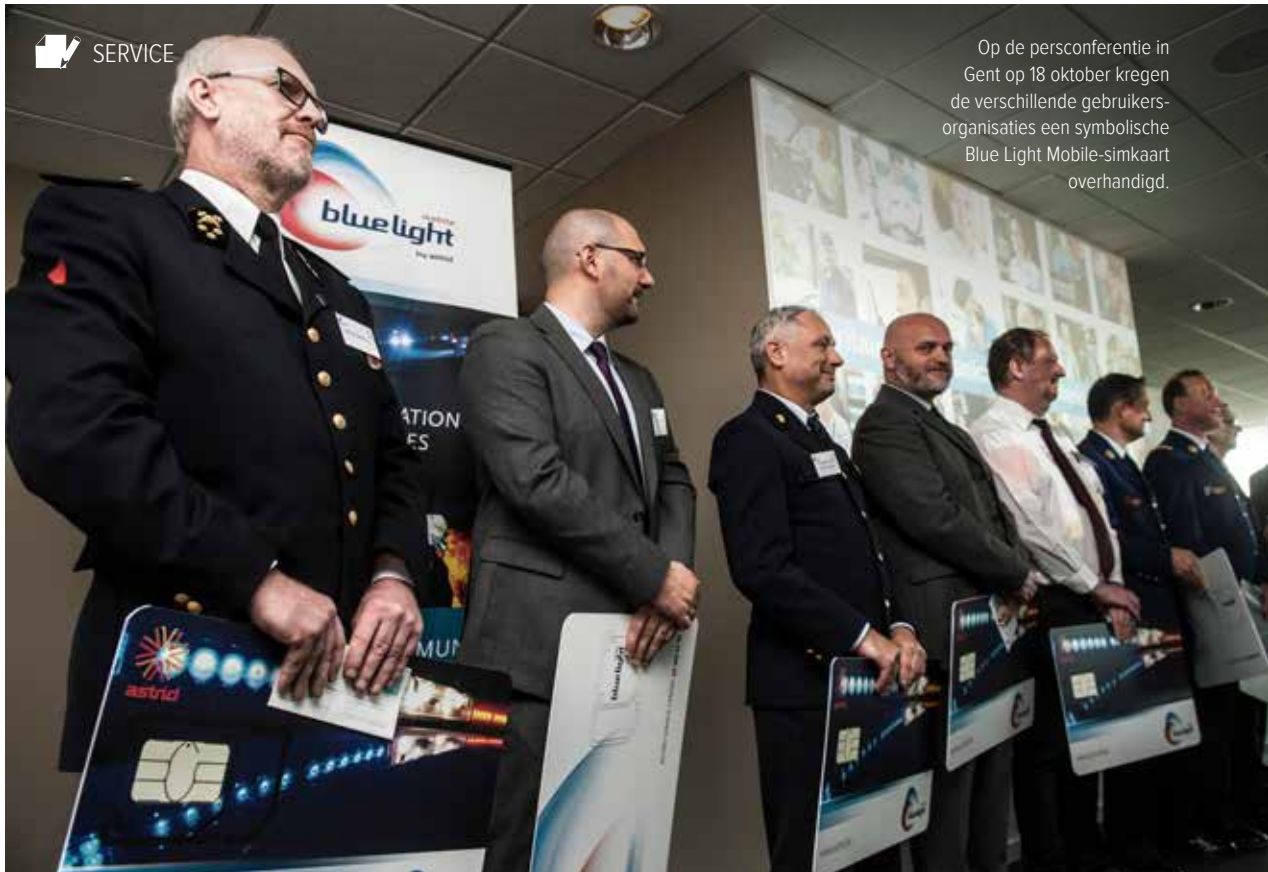
Meer dan 250 cybersecurity-experten waken 24/7 over uw IT-infrastructuur en beschermen uw business tegen hackers en cyberaanvallen.

Met de beste digitale beveiliging bent u ook morgen mee.

Ondernemen in de digitale wereld start op

proximus.be/ookmorgenmee

proximus
Altijd dichtbij

6000 KRIJGEN VOORRANG OP DE GSM-NETWERKEN

MEER PRIORITEIT VOOR BLUE LIGHT MOBILE-GEBRUIKERS

De afgelopen weken lanceerde ASTRID samen met het Crisiscentrum de nieuwe generatie Blue Light Mobile. Op de persconferentie in Gent was ook minister Jan Jambon aanwezig. Hij overhandigde de nieuwe simkaarten symbolisch aan de gebruikersorganisaties.

Even recapituleren: Blue Light Mobile is de ASTRID-dienst voor prioritaire high speed communicatie, initieel enkel voor data. Om de dienst te kunnen aanbieden maakt ASTRID gebruik van de drie nationale gsm-netwerken en van buitenlandse gsm-netwerken om ook de grensregio's maximaal te bedienen. Gebruikers kunnen rekenen op snelle, beveiligde en prioritaire communicatie om via een tablet of draagbare computer op het terrein

databanken te raadplegen (van nummerplaten of gevaarlijke stoffen bijvoorbeeld), identiteitscontroles te doen, verslagen of foto's door te sturen enzovoort. ASTRID biedt de dienst sinds 2014 aan, maar komt nu dus naar buiten met een uitgebreidere service.

Wat is er nieuw?

- **Ook spraak.** Niet alleen data-communicatie, maar ook spraak-communicatie is voortaan mogelijk. Gebruikers kunnen via Blue

De voordelen van Blue Light Mobile in het kort

- Snelle spraak- en datacommunicatie op de 3 commerciële gsm-netwerken in België en roaming op buitenlandse netwerken.
- Voorrang op gewone gsm-gebruikers. De 6000 Prior-abonnees hebben op elk moment gegarandeerde absolute voorrang.
- Beveiliging van uw gegevens.

Light Mobile met prioriteit bellen met hun gsm. Blue Light Mobile is daardoor uitermate geschikt voor mensen die een sleutelrol spelen in crisissituaties, maar geen nood hebben aan een ASTRID-radio voor dagelijks operationeel gebruik, zoals burgemeesters en noodplanningsambtenaren.

- **Meer prioriteit.** Alle Blue Light Mobile-kaarten hebben identieke toegang tot de drie Belgische commerciële gsm-netwerken, maar op het Proximusnetwerk onderscheiden we twee niveaus van prioriteit, met name First en Prior.
 - **First** biedt een relatieve datacommunicatiesnelheid die hoger is dan voor het brede publiek. Bij verzadiging van het netwerk behoren de First-abonnees

tot de eersten die het netwerk kunnen gebruiken (voor hun datacommunicatie) en de operator garandeert hen bovendien optimale prestaties. Dit niveau biedt echter geen garantie op onmiddellijke beschikbaarheid, noch voor telefoongesprekken, noch voor datacommunicatie. Bestaande Blue Light Mobile-abonnementen worden

automatisch omgezet naar First-abonnementen.

- **Prior:** 6000 simkaarten krijgen nog meer prioriteit dan vroeger op het Proximusnetwerk, zowel voor spraak als voor data. Hun communicatie krijgt bij verzadiging absolute voorrang op alle andere gsm-gebruikers, in die zin dat andere gsm-gebruikers voor hen moeten >

‘De recente noodsituaties hebben de absolute noodzaak aangetoond om over efficiënte en stabiele communicatiemiddelen te beschikken’

Frédéric De Fays, expert van het Crisiscentrum

> wijken, tenzij het gaat om oproepen naar de noodnummers. Het Raadgevend Comité van Gebruikers, dat ASTRID adviseert, heeft bepaald hoe die 6000 kaarten worden verdeeld onder de verschillende entiteiten en gebruikersorganisaties, en de minister van Binnenlandse Zaken heeft die verdeling goedgekeurd.

Zowel de First- als de Prior-kaarten genieten ook van prioritaire 'access class'. Dat betekent dat de netwerkoperator bij een grote crisis die voor grote overbelasting zorgt, de toegang tot het netwerk

van gewone gebruikers kan filteren zodat er voldoende capaciteit vrijkomt voor de Blue Light Mobile First- en Prior-kaarten.

Het aantal Prior-simkaarten is momenteel beperkt tot 6000 om de doeltreffendheid van de prioritaire toegang te vrijwaren. Het aantal First-simkaarten blijft echter onbeperkt voor alle hulp- en veiligheidsdiensten. ✱

Meer info

////////////////////////////////////
www.bluelightmobile.be

Of neem contact op met een ASTRID-adviseur.

FAQ

Hoe worden de Prior-kaarten verdeeld?

Elke politiedienst, elk brandweerkorps en elke medische hulpdienst, de luchthavens, steden, gemeenten en provincies, Defensie en vele andere organisaties krijgen een aantal Prior-simkaarten toegewezen, afhankelijk van hun omvang. Elke dienst kan die vrij verdelen binnen zijn structuur.

Veranderen de prijzen van de BLM-abonnementen?

Nee, de abonnementen blijven even goedkoop. Doordat het federale niveau ruim bijdraagt, blijven de kosten voor de lokale besturen gering. De prijzen liggen volledig in lijn met het lopende telecomcontract van de

FOR (Federale Opdrachtcentrale) voor mobiele telefoniediensten waar heel wat hulp- en veiligheidsdiensten gebruik van maken. Communicatie tussen Blue Light Mobile gebruikers is bovendien gratis.

Op welke netwerken is BLM-communicatie prioritair?

BLM-communicatie krijgt altijd prioriteit op het Proximus-netwerk. Als back-up is ook toegang mogelijk tot het Base- en het Orange-netwerk, voor alle types Blue Light Mobile simkaarten, zowel voor data als voor spraak.

Kan ik een bestaand gsm-nummer behouden?

Ja, u kunt een bestaand gsm-nummer overdragen.

Zijn er verschillende formules mogelijk?

Ja, de simkaarten zijn personaliseerbaar. Er kunnen een aantal communicatieformules en opties voor elke individuele gebruiker worden ingesteld.

Vervangt Blue Light Mobile de radiocommunicatie?

Nee, het radionetwerk van ASTRID blijft het belangrijkste en meest geschikte hulpmiddel voor de kritieke spraakcommunicatie in groep van alle hulp- en veiligheidsdiensten. Met Blue Light Mobile biedt ASTRID wel een antwoord op de grote behoefte aan high speed datacommunicatie en individuele en prioritaire spraakcommunicatie via gsm of smartphone. Blue Light Mobile vervangt het bestaande radionetwerk van ASTRID dus niet, maar vult het aan.

s.QUAD ATEX

ASTRID-paging in explosiegevaarlijke omgevingen

- Zone 1 – explosiegevaarlijk volgens (Ex) II 2G Ex Ib IIC T4 IIC
- Hogere ontvangstgevoeligheid: tot 30% grotere dekkingszone!
- Alarmvolume > 95 dB(A) op 30 cm afstand: vergelijkbaar met een drillboor!
- Uiterst robuust en waterdicht

TOTALE MAKE-OVER VOOR DE MELDKAMERS

NIEUWE SOFTWARE, HARDWARE ÉN ARCHITECTUUR

De elf provinciale 101-meldkamers van de politie en de vier hulpcentra 112 die de ASTRID-dispatching gebruiken, staan voor een belangrijk jaar. CAD Programme Manager Sandra Denghien en haar team schetsen wat er te gebeuren staat.

De provinciale meldkamers 101 en 112 die de *computer aided dispatching* (CAD) van ASTRID gebruiken, krijgen in 2018 hun langverwachte nieuwe schermen en pc's, en de upgrade naar CAD9.3. Die bevat een hele reeks verbeteringen op vraag van de gebruikers. 'We doen echter veel meer dan louter de hardware en software vervangen,' zegt Peter Nelissen, CAD Project Manager. 'Vooral de centralisatie van alle provinciale databanken en servers maakt het extra complex.'

Nieuwe architectuur?

- Centralisering: ASTRID brengt de infrastructuur van haar systemen zoveel mogelijk samen in professionele data centres die volledig zijn aangepast voor mission critical toepassingen. Het vernieuwde pagingnetwerk en belangrijke componenten van het radionetwerk zijn er al ondergebracht. Nu volgen dus de databanken en servers van de provinciale meldkamers.
- Virtualisering: Doordat de databanken zich niet langer in de eigen provincie bevinden,

werken de operatoren dus in een private cloud. Zelf merken ze daar niets van.

- Voordelen:
 - Hogere beschikbaarheid en veiligheid van de systemen.
 - Efficiënter en sneller beheer: updates gebeuren één keer op de centrale infrastructuur en niet meer in elke provincie afzonderlijk.

Nieuwe hardware?

- Alle werkstations krijgen een nieuwe pc, nieuwe beeldschermen, een nieuw bedieningspaneel

om het geluid te regelen ...

In totaal worden 352 CAD-werkstations vervangen.

- Nieuwe schermconfiguratie: van vier schermen naar drie, met een extra breed scherm in het midden. De totale schermoppervlakte blijft dezelfde, maar door het hogere aantal pixels kunnen de schermen meer informatie weergeven.
- Ergonomie was de leidende factor bij het ontwerpen van de nieuwe configuratie. Operatoren moeten over een comfortabele en overzichtelijke werkplek kunnen

beschikken. Een werkgroep met preventieadviseurs van de drie disciplines, experten-ergonomen, technici en leveranciers heeft de keuzes gemaakt.

Nieuwe software?

De CAD9.3-software is al lang aangekondigd en doet nu zijn intrede in de meldkamers. Ook de randprogramma's en applicaties kregen een upgrade. Sandra Denghien: 'CAD9.3 brengt veel nieuwe mogelijkheden en aanpassingen op vraag van de gebruikers. Tegelijk behouden de operatoren

de mogelijkheden van CAD8. Ze komen dus niet in een totaal nieuwe omgeving terecht.'

Enkele opmerkelijke nieuwigheden:

- De gebruiker kan zijn schermen personaliseren (bv. lettergrootte, sorteervolgorde ...).
- De software is ergonomischer: de gegevens zijn herschikt en functies zijn directer toegankelijk (bv. in basisscherm rechtstreeks rapporten oproepen).
- Plaatsbepaling: de operator kan afzonderlijke personen lokaliseren en dus niet alleen ploegen. >

Ergonomie was de leidende factor bij het ontwerpen van de nieuwe schermconfiguratie.

- V
- Nieuwe functies zoals het gebruik van geofences: een bepaald gebied afbakenen en daarbinnen bepaalde handelingen aanbevelen.
 - Specifieke verbeteringen voor de 100/112, onder meer om de aanbevelingsprocedure te verbeteren.
 - Nieuwe manier om gebeurtenistypes op te zoeken.
 - ...

Stappenplan: aftellen naar D-day

Elke aparte migratie vraagt een uitgebreide voorbereiding. Sandra Denghien: 'We werken telkens intensief samen met de teams van de meldkamers, de Directie van

de politionele informatie en de ICT-middelen (DRI) van de federale politie, de FOD Binnenlandse Zaken en leveranciers Airbus-Proximus en Intergraph. Elke provincie heeft ook haar eigenheden waarmee we rekening moeten

houden.' Limburg bijt begin 2018 de spits af. Antwerpen komt als laatste aan de beurt eind 2018.

In elk provincie duurt het hele traject ongeveer 15 weken. De voorbereiding van de eerste vier migraties is dan ook al in 2017 begonnen.

- Twaalf weken voor de migratie is er een kick-off-meeting. Alle protagonisten komen samen om afspraken te maken en het stappenplan definitief vast te leggen.
- Zes weken voor D-day is er een belangrijke mijlpaal: de databank van de provincie wordt overgezet naar de centrale infrastructuur. In totaal duurt dat drie dagen. De operatoren in de meldkamers werken gewoon verder in CAD8.
- In die periode gaan technici ook langs in de politiezones die werken met een Dispatch/S, om vooraf te testen of ze vlot werken met

Training: realistisch en ter plaatse

Ook de training van de operatoren begint 12 weken voor de migratie. In elke provincie worden daarvoor drie werkstations geplaatst. Operatoren leren ter plaatse via e-learning werken met de nieuwe schermconfiguratie en met de nieuwe software en aangepaste applicaties. Ze oefenen op een kopie van hun eigen databank, zodat de training zo goed mogelijk aansluit bij de realiteit.

de centrale CAD9.3-databank.

- Vijf dagen voor D-day beginnen we de hardware te vervangen in de meldkamer: de kabels worden vervangen, de schermen klaargezet enzovoort. Op die manier kunnen we op D-day heel snel werkstations vervangen en de capaciteit voor calltaking en dispatching snel terug opbouwen na de switch.
- Op D-day zelf is een kern-team aanwezig van 15 à 20 personen van ASTRID, DRI en de leveranciers.
- Afhankelijk van de situatie op het terrein geeft de verantwoordelijke van de meldkamer het startsein om de CAD8-werkstations te vervangen door nieuwe CAD9.3-toestellen.
- In eerste instantie worden ongeveer de helft van de werkstations vervangen en klaargezet om

verbinding te maken met de CAD9.3-databank.

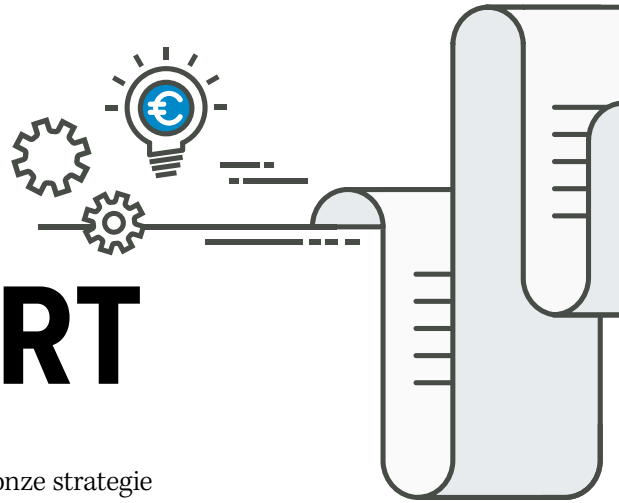
- Als dat gebeurd is, nemen we de laatste kopie van de CAD8-databank en zetten die om naar CAD9.3.
- Het moment van de waarheid: de operatoren aan de nieuwe werkstations maken verbinding met de nieuwe databank en beginnen te werken in CAD9.3.
- De resterende oude werkstations worden gemigreerd, tot de meldkamer weer over 100% van haar werkstations kan beschikken, maar nu in CAD9.3.
- Na het kopiëren van de databank is nog ongeveer een uur in CAD8 gewerkt. Die gegevens zitten niet in de nieuwe databank en worden manueel overgebracht, of ze worden afgewerkt in CAD8 en later overgezet.
- Enkele uren na de migratie wordt

CAD8 afgezet. Een roll-back is hopelijk niet nodig, maar kan wel op elk moment.

- In de politiezones met dispatching speelt zich hetzelfde scenario af: er is een team aanwezig dat eerst de helft van de Dispatch/S-werkstations migreert en nadien de tweede helft.

‘De overgang wordt dus op één dag tijd gedaan,’ benadrukt Jef Bouwens, CAD User Adoption Project Manager. ‘Er is een periode van ongeveer twee uur waarbij de dispatching op een capaciteit van 50% komt.’ De twee dagen na de migratie is er telkens iemand van de leverancier en van ASTRID aanwezig in de meldkamer. We zorgen voor ondersteuning ter plaatse zolang dat nodig is. De dagen en weken na de switch is er follow-up en gebeuren de nodige evaluaties. *

ASTRID INVESTEERT

Het bedrijfsplan 2014-2018 beschrijft onze strategie en de middelen die de federale regering daarvoor heeft uitgetrokken. Met 2018 voor de deur, is het hoog tijd voor een overzicht.

Wat willen we?

Onze dienstverlening behouden, inspelen op nieuwe noden en nieuwe technologieën implementeren op vraag van de gebruikers.

Welke krachtlijnen geeft dat op het terrein?

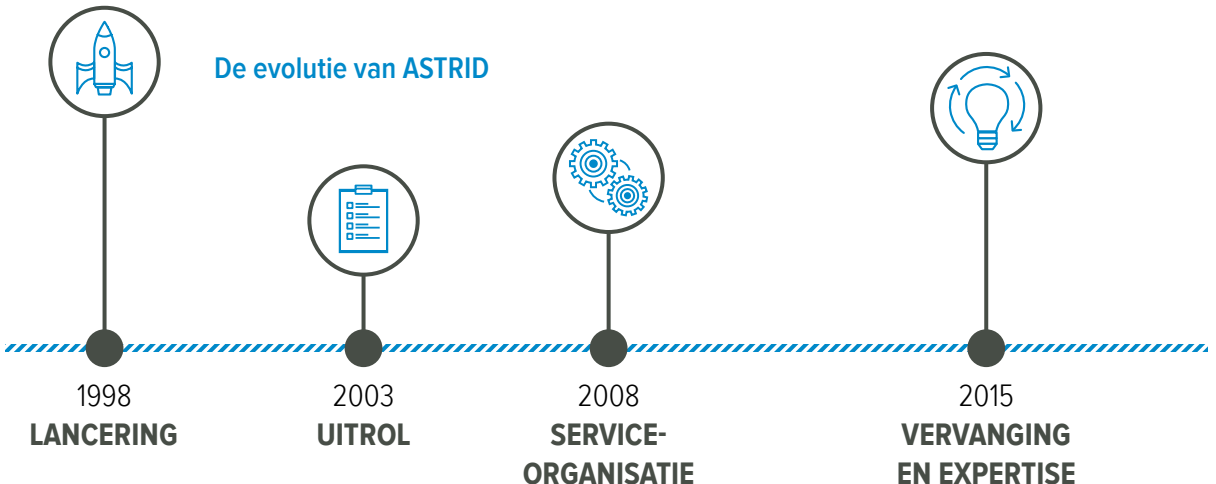
1 Betrouwbaarheid en continuïteit waarborgen: het netwerk moet in alle omstandigheden functioneren, ook bij piekverbruik en defecten

moet minstens behouden blijven; op kritieke punten wordt het nog versterkt

2 Dekking behouden en verbeteren: het huidige dekkingsniveau

3 Nieuwe diensten voor de gebruikers: onder meer op het gebied van mobiele data zijn de gebruikersbehoeften de jongste jaren sterk geëvolueerd

De evolutie van ASTRID

21 MILJOEN

VOOR EEN VERSTERKING VAN DE KWALITEIT EN VEILIGHEID

- **centralisatie en beveiliging van de infrastructuur** (van radio, paging en meldkamers): extra veiligheidsmaatregelen en strikt veiligheidsbeleid, minder
- hinder voor gebruikers door onderhoud en dringende interventies
- **performantere monitoring-systemen** en doorgedreven kwaliteitsbeheer

38,5 MILJOEN

VOOR MEER RADIODEKKING, MEER CAPACITEIT EN NIEUWE DIENSTEN

- **nieuwe masten en meer kanalen** in bestaande masten
- vooral in **risicogebieden**: luchthavens, rond Seveso-bedrijven, grootsteden ...
- **reservecapaciteit** te activeren in geval van crisis
- **extra mobiele zendmast** (MTU) en overschakelen op **satelliet** (zie artikel p. 33)
- **nieuwe diensten**, vooral op het gebied van **mobiele datacommunicatie**: zoals meer prioriteit en ook spraakcommunicatie via Blue Light Mobile (zie artikel p. 14)

64 MILJOEN

VOOR BEDRIJFSZEKERHEID EN CONTINUÏTEIT

- **vernieuwing radionetwerk**: nieuwe provinciale schakelaars, IP-technologie voor de verbindingen tussen de provincies, disaster recovery site, vernieuwing basisstations...
- **vernieuwing pagingnetwerk**: nieuwe centrale infrastructuur, disaster recovery site, nieuwe zenders voor 226 paging-antennes, nieuwe functiemogelijkheden ...
- **nieuwe dispatching-infrastructuur** (zie artikel p. 20): nieuwe software, nieuwe computers, servers, beeldschermen, nieuwe centrale infrastructuur en virtualisatie, disaster recovery site ...

TOTALE INVESTERINGEN:

123,5 MILJOEN EURO

Airbus Military, Astrium and Cassidian are now Airbus Defence and Space

We zijn verheugd om u onze producten en diensten aan te bieden onder de naam **TranzCom N.V.** (voorheen AEG TranzCom N.V.), na de integratie van ons bedrijf in de groep VINCI Energies, waarvan het bedrijf sedert 1 juli 2015 deel uitmaakt.

De draagbare, mobiele en ATEX radio's van AIRBUS Defence and Space : een reeks innovatieve producten met dezelfde functionaliteiten en gebruikersinterface !

TH9

THR9 Ex

TH1n Pocket-size

THR880i

ASTRID Indoor coverage

TMR880i

Accessories

Powerful TH9

Slimline TH1n

Active TETRA P8GR

Choose the best performers
 Choose the most accurate positioning
 Choose the best battery life

Choose
 TH9. Enhanced radio performance. www.newtetraradio.com
 TH1n. Light-weight, ready for heavy duty use. www.th1n.com
 P8GR. Makes alerting so much easier. www.p8gr.com

Read their stories: www.keytouch.info

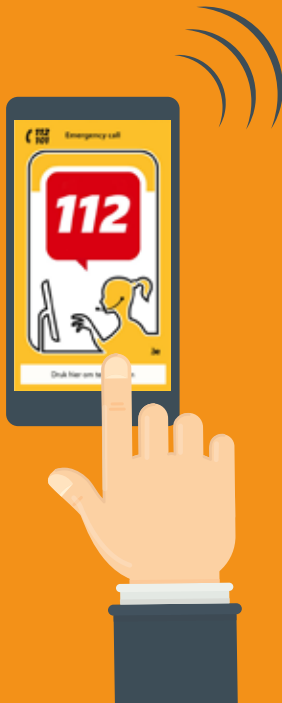
Meldkamers lokaliseren oproepen

‘Van twee op drie bellers weten we meteen de locatie’

Bellers lokaliseren bij een noodoproep was tot voor kort niet altijd eenvoudig. Nieuwe technologie zoals de app 112 BE en *advanced mobile location* hebben daarin verandering gebracht. Al kondigen nieuwe uitdagingen zich intussen al aan.

Tot de komst van de gsm was het voor de operatoren in de provinciale meldkamers (101 en 112/100) eenvoudig om een beller te lokaliseren: de noodoproepen kwamen van vaste toestellen, met een vast adres. De snelle doorbraak

van de gsm bracht daar verandering in. Vandaag komt ongeveer 70% van de oproepen van een mobiele telefoon. Dankzij recente technologie kunnen de meldkamers ongeveer de helft daarvan tot op 5 à 10 meter nauwkeurig lokaliseren.

APP 112 BE: KRACHTIG INSTRUMENT VOOR DE MELDKAMERS

Sinds de lancering eind juni is de app 112 BE ruim 200.000 keer gedownload. 'We hopen dat dat op zijn minst nog verdubbelt,' zegt Thomas Biebauw, communicatieverantwoordelijke van Project 112. 'We voeren daarvoor campagne in de pers en online, en rekenen ook op de gemeenten, de hulpdiensten en andere organisaties om de app mee te promoten.'

Dat de nieuwe mogelijkheden om bellers te lokaliseren een groot verschil kunnen maken, bevestigt Samuel Stipulante, functionele chef van het

HC 112/100 in Luik. 'Onlangs nog had een vrouw haar arm gebroken in het venengebied in de provincie Luik. Niet levensbedreigend, maar ze kon zich niet meer verplaatsen. De hulpdiensten hebben haar dankzij AML op minder dan een half uur tijd gevonden. Vroeger zou dat meerdere uren gekost hebben. Nog een voorbeeld: iemand belt omdat hij getuige is van een noodsituatie. De beller geeft een adres op, maar de operator ziet via de app al snel dat de beller zich daar niet bevindt. De beller had in zijn paniek

> **Bellerlocatie automatisch verstuurd**

Twee nieuwigheden, die allebei in juni 2017 werden gelanceerd, hebben voor de grote doorbraak gezorgd, licht Jan Zeinstra, CAD Project Manager, toe. Enerzijds de app 112 BE en anderzijds *advanced mobile location* of AML. 'Smartphones hebben technologie in zich die hun positie bepaalt. Het vraagstuk was hoe we die gegevens uit het toestel naar de meldkamer konden versturen. Terwijl in België daarvoor de app 112 BE werd ontwikkeld, was men in andere landen bezig met *advanced mobile location*. In 2014 liep er in het Verenigd Koninkrijk een proefproject van British Telecom en gsm-producent HTC. Met een kleine verandering aan de firmware van een telefoon zorgden ze ervoor dat de gsm detecteerde

dat er naar een noodnummer werd gebeld, en op dat moment automatisch een sms meestuurde met daarin de locatie. Dat is dus *advanced mobile location*. Een heel aantal gsm-merken sprong mee op de kar en rustte zijn nieuwe telefoons uit met AML. Ook de *European Emergency Number Association* (EENA) zette een aantal proefprojecten op.

Natuurlijk was AML ook voor België een interessante mogelijkheid. Jan Zeinstra: 'In 2015 zijn we ook AML beginnen onderzoeken, in samenwerking met de Belgische nooddiensten, die natuurlijk vragende partij waren. We hadden de benodigde infrastructuur al beschikbaar: ons sms-systeem voor doven en slechthorenden kon ook die locatie-sms'jes verwerken en dankzij de

'Sterk punt van de app 112 BE is dat die naast de locatie ook nog aanvullende informatie doorgeeft aan de operator, zoals persoonsgegevens, ICE-contacten en medische gegevens.'

Jan Zeinstra, CAD Project Manager ASTRID

inderdaad zijn thuisadres opgegeven, vijf kilometer verderop.' De app biedt ook een aantal bijzondere nieuwigheden, zegt Stipulante. 'Als er geen optimale gps-verbinding is, bijvoorbeeld binnen in gebouwen, bepaalt de app de locatie aan de hand van nabije wifi-netwerken. Nog bijzonder: als een beller het bewustzijn verliest, kunnen we ervoor zorgen dat de telefoon geluid maakt, zodat de beller ter plaatse sneller gevonden kan worden. Dat kan ook als het geluid van de telefoon uit staat. Dat kan ook interessant zijn bij een kidnapping of gijzeling.'

app 112 BE was er ook een applicatie in ontwikkeling om locatie-informatie over te brengen naar de meldkamers.'

Nu Apple nog

De grote doorbraak van AML kwam er met de *Emergency Location Services* (ELS) van Google, waarmee AML in het Android-besturingssysteem werd geïntegreerd. Dat gebeurde bovendien in een standaard update van de Google Play Services, waardoor het ook met terugwerkende kracht op een hele reeks smartphones geactiveerd is. Jan Zeinstra: 'In de praktijk zijn ongeveer alle Android-toestellen van de laatste tien jaar er nu mee uitgerust.' Opvallend detail: de gebruiker merkt niks van de sms die wordt verstuurd wanneer hij een noodnummer belt. En als de positiebepaling van de beller uit staat,

zet het besturingssysteem die bij een noodoproep even aan. EENA heeft ook onderhandeld met Apple, zodat ook iPhones via AML gelokaliseerd kunnen worden, maar voorlopig zonder succes.

Sinds juni is AML geactiveerd in alle provinciale meldkamers, zowel in de HC112/100 als in de CIC's (101). Jan Zeinstra: 'Er gaan vandaag tussen de 7000 en 9000 locatieberichten per dag door naar de meldkamers. Als de positiebepaling van de beller aanstaat, wordt de locatie twee keer verstuurd: een keer bij het begin van de oproep en een keer na 20 seconden. Als het systeem de positiebepaling zelf moet aanzetten, wordt alleen de tweede sms verstuurd.' Via het sms-voor-doven-platform gaat de locatie-info vervolgens naar de operator in de meldkamer. 'Zeker als bellers verdwaald zijn,

gedesoriënteerd of in paniek kan de lokalisatie een groot operationeel voordeel bieden.'

App 112 BE: meer info en chatfunctie

Vandaag gebeurt ongeveer 70% van de noodoproepen met een gsm. Ongeveer de helft daarvan is een Android-telefoon. Tel daarbij de 30% oproepen van vaste telefoons, en dat betekent dat zo'n tweederde van de noodoproepen vandaag erg precies gelokaliseerd kan worden. Voor de andere, vooral iPhones dus, moet de meldkamer zich – hopelijk voorlopig – blijven beroepen op de info van de gsm-operatoren, of van de beller zelf, al dan niet via de app 112 BE.

Sterk punt van de app 112 BE is dat die naast de locatie ook nog >

aanvullende informatie doorgeeft aan de operator, zoals persoonsgegevens, ICE-contacten en medische gegevens. En doven en slechthorenden kunnen via de app chatten met de operator. Bij een beller die de app 112 BE op zijn telefoon heeft, maar een noodoproep doet via de gewone weg, kan de operator overigens de app activeren en zo de locatie-info en andere info verkrijgen. Al moet de beller daar wel nog handmatig toestemming voor geven.

Wat met voice over IP?

Op zes jaar tijd is er enorm veel vooruitgang geboekt op het vlak van bellerlokalisatie. Jan Zeinstra: 'België was zeker een van de voortrekkers. Vandaag zijn er nog maar zeven landen die AML gebruiken, dat wil toch wat zeggen. Het

is fantastische technologie waarmee meldkamers efficiënter en sneller hulp ter plaatse kunnen sturen. Als nu ook Apple nog over de brug komt, hebben we een punt bereikt waarbij we het merendeel van de bellers erg nauwkeurig kunnen lokaliseren.'

Intussen dient het volgende vraagstuk zich echter al aan: wat met *voice over IP*? Gesprekken via de computer dus, met toepassingen zoals Skype. 'Tot nu kan je daar geen noodoproepen mee doen, maar binnenkort zullen aanbieders verplicht zijn om noodoproepen mogelijk te maken. Dat stelt dus een nieuwe uitdaging op het vlak van lokalisatie. Je zou dan computers moeten kunnen lokaliseren, door IP-adressen te koppelen aan fysieke adressen, maar zo ver zijn we nog lang niet.'

Meer info

www.112.be
www.eena.org

NGIS

IN-BUILDING WIRELESS SOLUTIONS

- **2G-3G-4G IN-BUILDING**

In-Building Mobile Operatoren Infrastructuur

- **ASTRID IN-BUILDING**

In-Building Infrastructuur voor de Hulpdiensten

- **PRIVATE RADIONETWERKEN**

Tetra, DMR, HD-Wifi, IoT, ea.

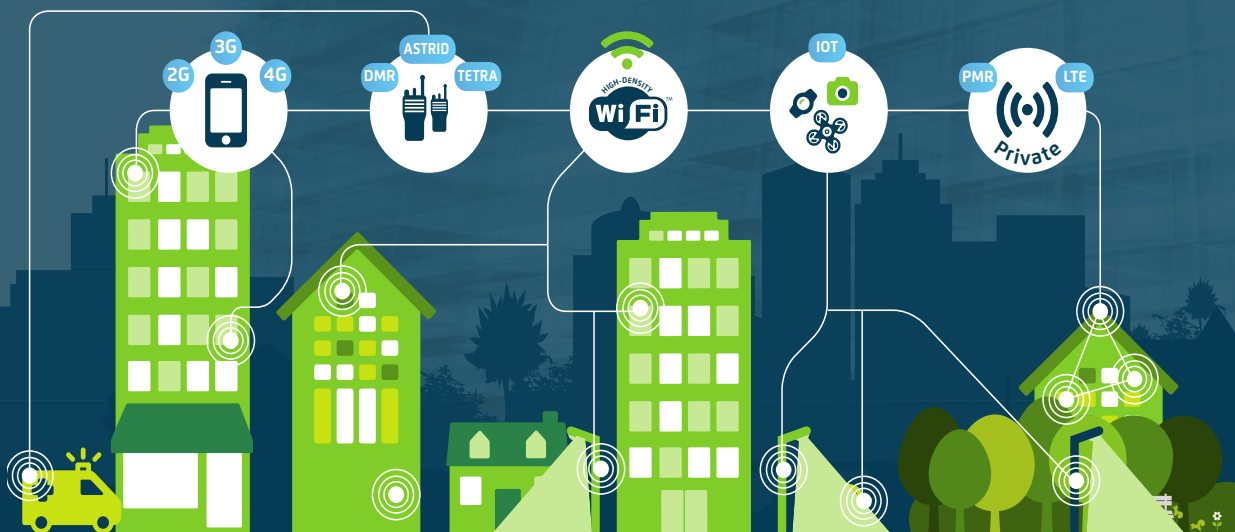
INTEGRATIES & INSTALLATIES

MEETRAPPORTEM

CONSULTATIES

ENGINEERING

ONDERHOUD & MONITORING

NGIS

BLOOMZ Office Center | 5A Lambroekstraat | B-1831 Diegem

02 892 81 21 | contact@ngis.be

www.NGIS.be

Raad van bestuur verwelkomt Maxime Daye

Maxime Daye, burgemeester van 's-Gravenbrakel (Braine-le-Comte), is de nieuwe voorzitter van de Raad van bestuur van ASTRID. Hij volgt Valérie De Bue op, die het voorzitterschap moest overdragen aangezien ze in juli minister werd in de Waalse regering. Als burgemeester kent Maxime Daye ASTRID van dichtbij. 'Daarom vind ik het erg belangrijk om dat mandaat op te nemen. Wij burgemeesters staan mee in voor de veiligheid in onze gemeente. Daarnaast ben ik persoonlijk ook erg geboeid door nieu-

we technologieën. Ik zou ASTRID graag bekender maken bij het grote publiek en voorts de burgemeesters ruimer toegang geven tot de communicatiesystemen.' De politiezone Haute-Senne, waar Braine-le-Comte deel van uitmaakt, is een van de pionierszones van Blue Light Mobile en is de voorbije jaren een echte referentie geworden op het vlak van snelle datacommunicatie via ASTRID. We heten Maxime Daye welkom bij ASTRID en willen Valérie De Bue van harte bedanken voor het geleverde werk.

Herinnering: smartmove stopt eind 2018

Gebruikers die nog steeds radio's in gebruik hebben die gelokaliseerd worden via smartmove hebben nog één jaar de tijd om over te schakelen op LIP. Na verschillende verlengingen stopt ASTRID de radiolokalisering via smartmove onherroepelijk op 31 december 2018. Al sinds 2012 is LIP (Location Information Protocol) in de plaats gekomen van smartmove. Eind 2018 is het smartmove-tijdperk dus definitief voorbij.

Meer info

ASTRID Service Centre
T 02 500 67 89

Nieuwe explosieveilige pager gevalideerd

ASTRID heeft een nieuwe ATEX-pager gevalideerd voor gebruik op het ASTRID-paging-netwerk: de s.QUAD ATEX van Swissphone. De explosieveilige s.QUAD ATEX is geschikt voor gebruik in explosiegevaarlijke plaatsen (zone 1). Verder is hij bijzonder robuust, bestand tegen stof en water en biedt hij

een betere ontvangst in vergelijking met de DE920ex. Eerder was ook de s.QUAD X35 pager, die behoort tot dezelfde familie als de s.QUAD ATEX, al gevalideerd voor ASTRID-paging.

Meer info

www.swissphone.com

Nieuwe mobiele zendmast sneller inzetbaar

ASTRID neemt in de eindejaarsperiode een nieuwe mobiele zendmast in gebruik, uitgerust met satellietverbinding. Daarmee beschikken we nu over twee Mobile Technical Units (MTU's) om de radiodekking op een bepaalde plaats tijdelijk te versterken bij gebeurtenissen met risico's voor de openbare veiligheid. In de praktijk gebeurt dat vooral bij festivals en sportmanifestaties, maar ook bij grootschalige incidenten of rampen.

De nieuwe MTU biedt heel wat voordelen. Zo kan hij sneller worden opgesteld omdat hij gebruikmaakt van satelliettechnologie om verbinding te maken met het radio-netwerk. Begin 2018 zal overigens ook de eerste MTU worden uitgerust met een satellietverbinding.

Een tweede voordeel van de nieuwe MTU: in vergelijking

met de eerste MTU (een Daf vrachtwagen) is het nieuwe voertuig erg compact en beschikt het over vierwielaandrijving, zodat het zowel op moeilijk terrein als in smalle stadskernen vlot ter plaatse geraakt. Intussen zijn beide MTU's van ASTRID erkend als prioritaire voertuigen en kregen ze blauwe zwaailichten, zodat ook de aanrijtijden korter zijn dan vroeger.

Technische kenmerken:

- 4,6 T Mercedes Sprinter verbouwd in 4x4 door Oberaigner
- Voor gebruik op normale wegen en op moeilijk terrein
- Satellietantenne
- Maximale hoogte mast 14m
- kan door één persoon volledig autonoom worden aangestuurd, zonder klimwerk

AGENDA

8-9/02/2018
MARCHE-EN-FAMENNE

SALON DES MANDATAIRES
www.mandataires.be

18-19/04/2018
ENSCHDE (NL)

EXPORIC
Expo rampenbestrijding,
incidentmanagement &
crisisbeheersing
www.exporic.nl

3-4/10/2018
BRUSSEL – SQUARE BRUSSELS
MEETING CENTRE

ASTRID USER DAYS 2018
Noteer alvast de 7de editie van de tweedaagse gebruikersdagen in uw agenda: 3500m² beurs en tal van seminars in hartje Brussel. De ASTRID User Days bieden een erg ruim overzicht van toepassingen op het gebied van kritieke communicatie, plaatsbepaling, track & trace, alarmering, dispatching, video, drones, enz.

Save the date!
www.astriddays.be

Pocketradio Sepura gevalideerd

De Sepura SC21 is gevalideerd voor gebruik op het ASTRID-netwerk. Het is een lichte, compacte radio die echter niet moet onderdoen voor de grotere Sepura-radio's (STP9000- en SC20-reeks) op het vlak van zendvermogen, ontvangst-gevoeligheid, batterij-autonomie, audio ... Ook het kleurenscherm heeft hetzelfde formaat, met het oog op een optimaal gebruiksgemak. Bovendien is de radio ook compatibel met alle accessoires van de grotere modellen. Een com-

pacte pocketradio als de Sepura SC21 is een ideale oplossing voor leidinggevend en voor diensten die discreet moeten opereren.

Meer info

www.abiom.be

www.seapura.com

€ 100

€ 112

recente geschiedenis in beeld

Midden december verschijnt het boek 'De dringende geneeskundige hulpverlening vanaf 1988', door Chris Vandeputte en Joost Vanhessche. Eerder was al een eerste deel, over de periode voor 1988 verschenen. In het boek worden de verschillende aspecten van de dringende medische hulpverlening uit de doeken gedaan: de organisatie, de evolutie

in de voertuigen, de communicatie, wetgeving, rampenplanning ... De publicatie is rijkelijk geïllustreerd met fotomateriaal. Het boek kost 30 euro + 5,5 euro verzendkosten, en is verkrijgbaar door overschrijving van het bedrag op rek. BE05 9300 1041 8975 van C. Vandeputte. Wie beide delen samen koopt, betaalt 58 euro + verzending.

Win het boek!

SWITCH mag twee exemplaren van het boek wegschenken. Beantwoord de onderstaande wedstrijd-vragen en stuur uw antwoord voor 1 februari 2018 naar switch@astrid.be

1. Hoe groot is de draaicikel van de nieuwe MTU? (in meters en centimeters)
2. Schiftingsvraag: hoeveel mensen zullen tegen 1 februari 2018 hebben deelgenomen?

MAXIMIZING MOBILITY, CREATING CONNECTIVITY

DE KEUZE VAN POLITIE EN BRANDWEER en niet zonder reden...

sepura

- **ONDER ALLE OMSTANDIGHEDEN**
IP67-beschermingsklasse;
Stof- en waterdicht.
- **ALTIJD VERSTAANBAAR**
1 Watt luidspreker.
- **MET DE JUISTE 'LOOK'**
Transflectief kleurenscherm;
Perfect leesbaar in alle omstandigheden.
- **OPTIMALE AUTONOMIE VAN DE BATTERIJ**
Lithium-Polymeer technologie, 7,2V
(berekend voor gebruik van APL).
- **UITSTEKENDE BEREIK OP HET ASTRID-NETWERK**
1,8 Watt zendvermogen.
- **BUITEN EN BINNEN**
Geavanceerde gevoelige GPS
(voor écht succesvol APL-gebruik).
- **U KOOPT ZEKERHEID**
64 maanden garantie.

'WE COMMUNICEREN ALLEMAAL SAMEN'

Florence Croughs
*Coördinatrice bij de
preventie- en jeugd-
dienst, Gemeente
Sint-Pieters-Woluwe*

1

Vroeger gebruikten we gsm's om met elkaar te communiceren. De politiezone Montgomery, met wie we regelmatig samenwerken, had ons aangeraden om over te schakelen op ASTRID-radio's om een gemeenschappelijk communicatienetwerk te hebben. De politiezone Hageland gaf ons de kans om voordelig tweedehands radio's aan te kopen. Communicatie via ASTRID maakt nu deel uit van ons dagelijkse werk. Het voordeel? De **snelheid**. Onze negen gemeenschapswachten, de coördinatie en de politie kunnen met elkaar communiceren als de omstandigheden dat vereisen.

2

Het maakt ons werk ook **efficiënter**. Gedaan met de batterij- of netwerkproblemen van onze gsm's en met lange voorbereidende vergaderingen: we moeten niet meer vooraf alle telefoonnummers registreren of veel instructies geven. De buurgemeenten beginnen bovendien ons voorbeeld te volgen. Het resultaat is een betere samenwerking tijdens gemeenschappelijke evenementen. En de coördinatie staat ook meer in contact met het terrein. We kunnen dus beter coördineren, versterking vragen en onze mensen aansturen.

3

Natuurlijk staan onze gemeenschapswachten bloot aan gevaar. Zeker in de huidige context. Er werd ook erg veel een beroep op hen gedaan, met name om zichtbaar aanwezig te zijn in de buurt van scholen. Hun radio geeft hen een gevoel van **veiligheid**: ze weten dat ze indien nodig op snelle hulp kunnen rekenen.

